

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

KATEDRA VÝTVARNÉ VÝCHOVY A KULTURY

**SEDM SMRTELNÝCH HŘÍCHŮ
CYKLUS DIGITÁLNÍCH FOTOGRAFIÍ
BAKALÁŘSKÁ PRÁCE**

Martina Křížová

Výtvarná výchova a kultura se zaměřením na vzdělávání – KOMPLET

Vedoucí práce: PhDr. Jan Mašek, Ph.D.

Plzeň, 2023

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni dne .....

.....
vlastnoruční podpis

Ráda bych poděkovala panu PhDr. Janovi Maškovi, Ph.D., vedoucímu mé bakalářské práce, za jeho drahocenný čas, trpělivost a cenné rady, které mi napomohly zkompletovat tuto práci.

V Plzni dne .....

.....
vlastnoruční podpis

OBSAH

ANOTACE	- 5 -
ÚVOD	- 6 -
1 INSPIRACE	- 8 -
1.1 SEDM SMRTELNÝCH HŘÍCHŮ	- 8 -
1.1.1 Pýcha (Superbia)	- 9 -
1.1.2 Hněv (Ira)	- 9 -
1.1.3 Závist (Invidia)	- 10 -
1.1.4 Lakomství (Avaritia)	- 11 -
1.1.5 Lenost (Acedia)	- 11 -
1.1.6 Smilstvo (Luxuria)	- 12 -
1.1.7 Nestřídmost (Gula)	- 12 -
1.2 INSPIRACE UMĚNÍM	- 13 -
2 PRŮBĚH PRÁCE	- 16 -
2.1 FOTOGRAFICKÝ ATELIÉR	- 16 -
2.2 FOTOGRAFOVÁNÍ PORTRÉTŮ	- 18 -
2.3 POST-PRODUKCE	- 19 -
2.3.1 Základní typy úprav	- 19 -
2.3.2 Fotomontáže	- 22 -
2.4 INTERPRETACE VYTVOŘENÝCH PORTRÉTŮ	- 23 -
3 VYUŽITÍ DIGITÁLNÍ FOTOGRAFIE VE VÝCHOVĚ A VZDĚLÁVÁNÍ	- 26 -
3.1 DIDAKTICKÁ STRUKTURA VÝTVARNÉHO ÚKOLU	- 26 -
4 ZÁVĚREČNÁ SEBEREFLEXE	- 30 -
5 RESUMÉ	- 31 -
6 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	- 32 -
7 SEZNAM OBRAZOVÝCH PŘÍLOH	- 34 -
8 OBRAZOVÁ PŘÍLOHA	- 35 -

ANOTACE

Bakalářská práce se zabývá tématem *Sedmi smrtelných hříchů*. Východiskem práce je série sedmi portrétů. První část rozebírá inspiraci, do té spadá popis jednotlivých neřestí a inspirace uměním. Druhá část obsahuje postup práce, čím je zapotřebí fotografický ateliér vybavit, jak portréty nafotit a jak provádět i následnou post-produkci. Zde si uvedeme základní typy úprav a fotomontážní techniky. V poslední části si projdeme interpretaci vytvořených portrétů a využití námětu a techniky ve školním prostředí.

KLÍČOVÁ SLOVA

Sedm smrtelných hříchů, fotografický ateliér, fotografování portrétů, post-produkce

ABSTRACT

The bachelor thesis deals with the topic of the Seven Deadly Sins. The starting point of the thesis is a series of seven portraits. The first part discusses inspiration, which includes a description of the individual vices and the inspiration of art. The second part contains the workflow, what is needed to equip a photographic studio, how to take the portraits and how to carry out and follow-up post-production. Here we will review the basic types of editing and photomontage techniques. In the last section, we will look at the interpretation of the portraits created and the use of subject matter and technique in a school setting.

KEYS WORDS

Seven deadly sins, photography studio, portrait photography, post production

Úvod

Tématem, kterým se ve své bakalářské práci zabývám, je *Sedm smrtelných hříchů*. Vybrala jsem si ho na základě svých zkušeností. Každým dnem pozoruji projevy lidského chování a právě vybrané téma se s lidským chováním pojí. Mezi ctnostmi a neřestmi jsem si zvolila neřesti. Chápu je jako zásadní problém lidského bytí. Mým cílem bylo nafotit portréty symbolizující všech sedm neřestí. Celá bakalářská práce je postavena především na inspiračním východisku a průběhu tvorby.

Nejprve bych ráda čtenářům přiblížila svá inspirační východiska. Bakalářská práce se zabývá lidskými neřestmi a jejich negativními vlastnostmi. Na úplný začátek zmíním příběh, kdy jsem poprvé o sedmi neřestech zaslechla. Následně se čtenáři okrajově dozví historii hříchů a jak se hříchy objevily. S lidskými neřestmi se setkáváme v našich životech dnes a denně. Zpozorovat je dokážeme nejen u ostatních, ale i u nás samotných. Mezi hříchy řadíme: pýchu, hněv, závist, lakomství, lenost, smilstvo a nestřídmost. Součástí inspirace jsou také s tématem související vytvořená umělecká díla od slavných umělců Matyáše Bernarda Brauna a Hieronyma Bosche.

Následující kapitola se zaměří na realizaci. Jako prostředek vyjádření jsem zvolila fotografování portrétů. Výsledná praktická část bude podána jako cyklus sedmi fotografických portrétů vytištěných v minimálním požadovaném formátu, a to je 40 x 60 cm. Spiritualita, nereálnost a fantazie, to vše je potřebné, abych dokázala ve své hlavě vytvořit koncept k jednotlivým hříchům. Čtenářům rozšířím znalosti průběhu fotografování. Představím, jak v dnešní době není složité si zařídit fotografický ateliér a co vše je potřebné v takovém ateliéru mít k dispozici. Také zmíním principy a kompoziční pravidla, jak co nejlépe vyfotografovat profesionální portréty. Detailně rozebereme následnou post-produkci, a to základní typy úprav a fotomontážní techniky ve Photoshopu. V neposlední řadě bych ráda interpretovala mnou nafocené portréty. Zaměřím se především na symboliku a důvod zvolených artefaktů.

V poslední části bakalářské práce je mým cílem vymyslet didaktickou strukturu výtvarného úkolu se zaměřením na zmiňované téma a techniku. V didaktické struktuře se čtenáři dozví například vzdělávací cíle, motivaci, inspirační východiska, cílovou skupinu, průběh realizace úkolu a mnoho dalšího.

1 INSPIRACE

Velkou inspirací, jak už píšu výše, pro mne bylo pozorování projevů chování lidských bytostí, a to po celém světě. Pozoruji to dnes a denně. Jednou z příčin, proč si toho všímám, je cestování. Za svůj život jsem stihla navštívit řadu zemí. Do nezapomenutelných zážitků patří návštěva chudých afrických zemí. Díky seznámení se s lidskými bytostmi žijícími právě tam jsem vypožadovala, jak odlišné chování lidé po celém světě mají. Tento obrovský rozdíl mě zaujal. Samozřejmě, abychom viděli tento rozdíl, nemusíme navštěvovat země na druhé straně zeměkoule. Stačí vyjít před náš dům či plot, trochu se porozhlédnout a vnímat okolí. Málokdo si uvědomuje, jaký dar je tady na planetě Zemi vůbec být a dýchat. Čím více jsou lidé skromní a chudí, tím více si toto uvědomují. Šíří mezi sebou lásku a ta je pro ně tím správným a jediným bohatstvím. A tato myšlenka mě dovedla právě k tématu sedmi smrtelných hříchů. V následujících podkapitolách vám objasním, jak se smrtelné hříchy objevily a které vůbec existují. Jak je poznáme, co je na nich špatného a také to, jak s nimi do budoucna zacházet. Inspirací jsou také s tématem související významná umělecká díla. Zde budu zmiňovat dva slavné umělce, a to Matyáše Bernarda Brauna a jeho sochy Cností a Neřestí v Kuksu a Hieronyma Bosche a jeho obraz *Sedm smrtelných hříchů*. Abych byla schopna v praktické části vyobrazit hříchy v portrétech, musela jsem použít svou vlastní fantazii, vymyslet co nejoriginálnější vyjádření a následně se ho pokusit zrealizovat pomocí fotografování a post-produkce.

1.1 SEDM SMRTELNÝCH HŘÍCHŮ

Pamatuji si ten moment, kdy jsem poprvé zaslechla o sedmi smrtelných hříších. Tehdy jsem často sledovala jednu z nejoblíbenějších modelingových reality show – *Amerika hledá topmodelku*. Hříchy mi utkvěly v paměti v momentu, kdy soutěžící dívky fotily fotografie pro kampaň právě na toto téma. Od té doby, když jsem zaslechla cokoli k uvedenému tématu, vybavil se mi tento klíčový moment. O neřestech ale můžeme slyšet kdekoli a jak budu později zmiňovat, mj. i v umění. Dále se o nich můžeme dozvědět v propagačních či reklamních materiálech a v řadě dalších zdrojů.

Začneme-li od úplného začátku, seznam sedmi smrtelných hříchů vytvořil již Řehoř I. Veliký přibližně v šestém století. Od té doby se o nich hovoří jako o hříších smrtelných. S historií sedmi smrtelných hříchů se pojí dlouhá, avšak zajímavá kapitola v románu *Tajné záměry* od Davida Baddiela, která vypráví o jistém rabínovi žijícím v Královci neboli v dnešním Kaliningradu. Rabín míval ve zvyku procházet se každou neděli po sedmi slavných kaliningradských mostech. I přesto kým byl, na každém z kaliningradských mostů se pozastavil a zpytoval své svědomí k jednotlivému smrtelnému hříchu (Novotný 2012 s. 3). Zajímavým faktem je, že některé z hříchů mohou být pro nás jako pro hříšníka příjemné a některé nikoli. A jaké hříchy tedy známe?

V následujících podkapitolách nám je postupně představím, a to v tomto pořadí: Pýcha (Superbia), Hněv (Ira), Závist (Invidia), Lakomství (Avaritia), Lenost (Acedia), Smilstvo (Luxuria) a Nestřídmost (Gula), dle řehořovského pořadí S-I-I-A-A-L-G (Grollová 2013, s. 90).

1.1.1 PÝCHA (SUPERBIA)

Říká se, že pýcha je královnou všech hříchů. Také z toho důvodu si ji představíme jako první. U pýchy mě napadá jediné, a to: *Pýcha pád předchází*. Co se tou pýchou myslí? Pyšný člověk je ten, který si uvědomuje svou výjimečnost a jedinečnost. Pýcha má neskutečné množství významů. Původně byla spojována se slovy vyvýšenost nebo vznešenost, ve Starém zákoně označuje povýšenost či pohrdavost (Grollová 2013, s. 90). Někdy si připadáme až natolik chytří, že si děláme vše po svém a jednáme tak, jak se nám zachce. Všechno víme přeci nejlépe. Častým dopadem jsou pak ale situace, kdy si nadáváme a v duchu si říkáme: *Že já husa hloupá ty ostatní neposlechla*. V tu chvíli si připouštíme, že jsme pouze ubozí a hloupí. V lidské moudrosti bývá s pýchou často spojována hloupost (Novotný 2012, s. 37).

1.1.2 HNĚV (IRA)

Hněváte-li se, nehřešte. Když se hněváme, máme tendence brát věci a praštit s nimi o zem. Rozbíjet a sprostě nadávat. Jako když nám vybuchne tlakový hrnec. Hněv je

daleko složitější než všechny ostatní hříchy. Bible nám hněv nezakazuje, na rozdíl od pýchy a smilstva. Přikazuje: *Hněvejte se! – a nehřešte a nenechte nad svým hněvem zapadnout slunce*. Tento příkaz má na mysli, že náš hněv nesmí být hříšný a také že nemá trvat dlouho (nemáme jít spát, dokud nás ovládá hněv). Má být veden láskou a vycházet z ní. Nežádoucí je hněv osobní, například když si vůči někomu vytvoříme zášť. Takže není špatně, pokud se hněváme, to nám nikdo nezakazuje. Ale výjimkou jsou malé a osobní důvody, takový hněv je hříšný. Důležité je tedy uvědomit si, proč se hněváme a z jakého důvodu (Novotný 2012 s. 30).

1.1.3 ZÁVIST (INDIVIA)

Závist rozhodně patří mezi hříchy nepříjemné. Nepřináší potěšení a stejně tak ani štěstí. Ve výtvarném umění se závist často zobrazuje jako bledá žena, jejíž úškleb zvýrazňují černé zuby. Po bradě stéká jed a místo vlasů jí z hlavy trčí hadi. Říká se jí také medúza. Častým zobrazením je rovněž žena pojídající své vlastní vnitřnosti, především srdce. Závist lze snadno přelstít, klíčem k osvobození je podívat se na celou situaci z jiného úhlu. Zkoumejme danou věc dvěma pohledy:

1. Potřebujeme si uvědomit, co je podstatou života. Tím můžeme dojít k závěru, co stojí za závist a co ne.
2. Přijměme věci tak, jak jsou. Nejde o náhodu, vždy za nimi někdo stojí.

Závist je v podstatě nespokojenost, že nejdou věci podle našich přání. Naše představy se neplní tak, jak o nich sníme. Důležité je si uvědomit, že lze závidět nejen materiální věci, ale i nálady a zkušenosti. Závist se dá popsat i jako neschopnost srovnat se s úspěchem druhých či naší prohrou (Grollová 2013, s. 92). A jak píše Tomáš Novotný: *Opakem závisti je sebe-přijetí*. Měli bychom přijmout to, co máme, co se v našem životě děje, nejde totiž o náhodu. Novotný jako příklad uvádí moc hezký arabský zvyk. Arabové se naučili říkat krátkou větou: *Jak chce Bůh* (Alláh), v arabštině *ma šallah*. Aby Arabové nezáviděli, pokaždé si odpoví nebo řeknou v hlavě *ma šallah* (Novotný 2012, s. 3).

1.1.4 LAKOMSTVÍ (AVARITIA)

K tomuto hříchu se váže velmi zajímavý židovský zvyk. Kdysi dávno existovalo takzvané židovské pohřební bratrstvo, hebrejsky *Chevre kadiša*, a chodilo s mrtvým jedincem po městě. Jeden člen z bratrstva držel pokladničku a vyvolával hebrejská slova, která v překladu znamenají *Dobročinnost zachraňuje od smrti*. Podstatné je zamyslet se nad touto větou - opravdu dobročinnost zachraňuje? Jsme na rozcestí a máme na výběr dvě cesty. Buďto budeme žít život pro sebe nebo pro druhé. Lakota znamená, že si necháváme pro sebe to, co bychom měli dát druhým. Ale kde je ta hranice toho, co dáme a nedáme? Hranici lakomství si musíme vytvořit každý sám za sebe. Zeptejme se sami sebe: Kde začíná moje lakota? Dva časté znaky sobectví jsou láska k penězům, majetku. Ale pozor. Lze být lakomý i z hlediska nemateriálních věcí, jako je například čas. Čas je velmi drahocenným, na druhou stranu lidé jím mnohdy plýtvají a neuvědomují si jeho podstatu a hodnotu (Novotný 2012, s. 23).

1.1.5 LENOST (ACEDIA)

Dalším hříchem je lenost, jeden z těch příjemnějších poklesků, i když škodí. Většina líných lidí má problém si připustit, že spadá mezi lenochy, a vytváří si nespočet různých výmluv a důvodů, proč něco neudělají nebo někam nemůžou. Tady si každý z nás může stanovit své hranice pro to, kdy jsme líní a kdy jde jen o únavu a nutný odpočinek. Kořeny termínu lenost jsou u mnichů žijících v pouštích. Byli velice horliví, ale pokud horlivost odezněla, šlo o takzvanou *acedii*. Stav *Acedia* byl spojován s popolední dobou, kdy člověk bývá unavený. Novotný popisuje lenost jako nedostatek radosti z Božích věcí. Hezkým příkladem uvádí, že často si představujeme lenost jako nečinnost, ale typičtější je, když raději děláme něco jiného, než bychom měli, jen abychom se tomu vyhnuli. Například můj detailní úklid celého bytu byla jen lenost, abych nemusela psát svou bakalářskou práci. Nejde o to být činný, ale být činný správným směrem (Novotný 2012, s. 10).

1.1.6 SMILSTVO (LUXURIA)

Jako jeden z posledních hříchů si představíme smilstvo. V bibli se zmiňuje, že kdysi Bůh stvořil samotného Adama, ale pak si řekl, že není dobré, aby člověk byl sám. Proto stvořil ještě ženu, Evu. Což naznačuje, že na lidské sexualitě není nic špatného. Výběr partnera a to, v jakých vztazích žijeme, nás neskutečně ovlivní. „*Nebezpečí smilstva se týká skutečně každého*“ (Novotný 2012, s. 18). Smilstvo je jeden z hříchů, který nejvíce zapíráme a děláme, že se nás netýká. Například lenost na sebe ihned prozradíme a navalíme na sebe všechnu svou neschopnost, jak se válíme na posteli a nic neděláme. Avšak smilstvo spadá do velmi nebezpečných hříchů. Neublíží pouze nám, ale i osobám druhým. Cituji vystihující větu: „*Vždycky a v každém ohledu, když člověk dělá to, co se mu chce, a ne to, co má, ubližuje nejen sobě, ale i svému okolí*“ (Novotný 2012, s. 19). Jednou ze zajímavostí je také to, že jakmile smilníme, přidáváme k tomu i ostatní hříchy. Lžeme a podvádíme. Jako prevenci Novotný ve své knize zmiňuje tři podněty k zamyšlení. Nevyřeší to za nás, ale navedou nás mnohem lepším směrem. Zaprvé Novotný navrhuje, abychom si přiznali, že se vůbec jedná o problém. Zadruhé nás navádí k tomu být realisty a jako třetí bod nás pobízí k vyhledání pozornějších posluchačů, kteří nám pomohou tuto oblast zvládnout (Novotný 2012 s. 16).

1.1.7 NESTŘÍDMOST (GULA)

Nestřídmost lze nazvat také obžerství. Jeho hranice se hledají velmi obtížně. Podle Novotného nemůžeme lidi dělit a soudit podle změřených proporcí, protože člověk hříšný může mít užší pas než člověk svatý. Je třeba se zeptat sám sebe, zda se u mě neobjevuje třeba požívačnost. Nyní si představíme charaktery obžerství. Tomáš Akvinský dělí obžerství na těchto pět typů:

1. Prvnímu typu se říká latinsky **prae-propere** – příliš brzo. Člověk chodí po kuchyni a ujídá kousek po kousku od všeho, co najde. Žádné pravidelné stravování.
2. Dalším typem je **laute** – příliš draze. Nejde o to, že musíme kupovat prošlé a nejlevnější zboží v obchodě, ale hledat rozumné hranice. Můžeme si dopřát

dražší pizzu v restauraci, celou sníst a pochutnat si. Problémem je spíše snobismus a plýtvání jídlem.

3. **Nimis** – příliš, příliš hodně. Tady nějaké hranice úplně chybí, člověk jí a jí. Jako příklad uvedu oblíbené letní grilování. Máme před sebou stůl plný jídla, sníme vše, na co přijdeme. A když konečně dojíme, hostitel přinese sladké koláčky. Břicho praská, ale proč ten koláček neochutnat.
4. Čtvrtý typ Akvinský charakterizuje jako **ardenter** – příliš dychtivě. Hříchem může být i vášnivá a silná zaujatost vůči jídlu.
5. U posledního typu **studiose** – příliš pečlivě, bych se ráda pozastavila. Psala jsem o přílišném přejídání se, zde máme naprostý opak. V dnešní době je řada děvčat zaujata zdravým jídlom, ale některé překročí hranici toho, co je zdravé a co nikoli. Jakmile má člověk neustálou kontrolu nad tím, co jí, počítá si kalorie a zapisuje si, kolik gramů vloček a banánu dal do ovesné kaše, nejde o zdraví (Novotný 2012, s. 46).

1.2 INSPIRACE UMĚNÍM

Inspirací pro mne nebylo pouze pozorování toho, jak se lidé kolem mě chovají nebo jaké hříchy existují. Inspirací bylo i to, jak jiní umělci ke stejnému tématu přistupovali. Představím dvě mně blízká a velmi významná umělecká díla dvou slavných umělců.

Nejprve bych ráda představila sochy Cností a Neřestí od barokního sochaře Matyáše Bernarda Brauna nacházející se v Kuksu. Tento architektonický komplex vznikl na počátku 18. století. V roce 1662 koupil příslušné panství generál Jan Špork a díky výskytu léčivých pramenů se rozhodl, že tam vybuduje lázně. Na protějším břehu vznikl špitál s kostelem a řadou soch. Kolem roku 1719 Braun vytvořil dvanáct soch Cností a dvanáct soch Neřestí. Z Cností byla socha Zdrženlivosti přenesena ke špitálu a z Neřestí se socha Podvodu nedochovala. Dnes je nahrazena dílem Bernarda Seelinga. Před špitálem na levé straně jsou postaveny Cnosti. My se ale zaměříme na pravé křídlo na Neřesti. Za andělem Žalostné smrti stojí: Pýcha, Lakomství, Závist, Smilstvo, Obžerství, Hněv, Lenost, Zoufalství, Lehkomyšlnost, Pomluva a Lstivost. Je zřejmé, že s celým projektem autorovi někdo vypomáhal. Sochy jsou vytesané

z tvrdého pískovce, dnes je kvůli ochraně najdeme ve špitálu a na původním místě vidíme kopie. V roce 1901 byl kvůli zchátralosti zámek zbourán a z celého komplexu zůstal pouze špitál se sochařskou výzdobou (Prošek 1977, s. 11).

Všechny sochy jsou vytesané v nadživotní velikosti. Sochu Pýchy (obr. 1) Matyáš Bernard Braun zobrazil jako pyšnou ženu, což lze vypožorovat z jejího postoje. Na sobě má honosný oděv a jako symbol pýchy u nohou páva. V pravé ruce drží vějíř z pavích per zapřený o své čelo. U sochy Lakomství (obr. 2) je Braunem zobrazená šereda s pohledem upřeným na měšec plný peněz. V druhé ruce drží dlužní úpisy a u nohou má truhlu s pokladem hlídanou čertem a na ní sedí žába. Ta symbolizuje lakomce sedícího na svých penězích. U truhly je vytesaný i vlk znázorňující ochranu. Další sochou je Závist (obr. 3). Tu představuje stařena, která si závistí kouše svůj vlastní jazyk. Kolem celého těla ji obepínají hadi. Mezi nohami stařeny stojí pes, který ve středověkém umění často býval obrazem závisti či hněvu. Smilstvo (obr. 4) Braun představuje jako polonahou dívku upírající pohled do zrcadla, kde vidí svou pravou tvář a jako symbol chlípnosti je vytesaná opice. Dívka šlape na knihy a peníze, to vyjadřuje její prodejnost. U Obžerství (obr. 5) si povšimneme silné ženy s pohledem upřeným na mísu plnou lahůdek. Jako symbol hojnosti jí stojí u nohou prase. Předposlední socha Hněv (obr. 6) je zobrazená jako žena strhávající si šat, pod kterým má na sobě zbroj. Podle Brauna zbroj symbolizuje nepřístupnost radám. To souvisí s rozzuřeným medvědem u jejích nohou, ten totiž bývá znakem nadpřirozené moci. Poslední sochou Braun představuje Lenost (obr. 7), která zobrazuje ospalou dívku líně se opírající o osla. Osel v tomto případě znamená lenost a hloupost.

Jako druhé inspirační dílo bych ráda představila malbu *Sedm smrtelných hříchů* (obr. 8) od renesančního malíře Hieronyma Bosche, kterou namaloval olejovými barvami na dřevěnou desku v roce 1480. Originál obrazu je umístěný v Národním muzeu Prado v Madridu ve Španělsku. Na obraze si povšimneme čtyř menších kruhů v rozích, ty představují, co se s lidmi bude dít podle míry jejich zhřešení. Kruhy jsou nazvány Smrt hříšníka, Poslední soud, Peklo a Spása. Nás zajímá především prostřední část, velký kruh se zobrazením sedmi smrtelných hříchů. Středem velkého kruhu je Boží oko s Ježíšem, jež vidí na všechny hříchy.

Hněv: Zde můžeme vidět bitku dvou rolníků před hospodou v důsledku požití alkoholu. Zabránit se jí snaží žena.

Závist: Hříchů si můžeme všimnout na muži, který se vyklání z okna se závistivým pohledem. Stejně jako Braun namaloval Bosch psy jako symbol závisti. Velký kontrast je patrný mezi bohatou osobou stojící s jestřábem na ruce a pracujícím chudákem, který mu nese pytel na zádech.

Lakomství: Lakomství člověka svádí k nekorektnímu chování. Soudce předstírá soucitné naslouchání jedné straně, zatímco si od druhé bere úplatky.

Obžerství: U obžerství opilec pije z láhve. V době vzniku obrazu lidé trpěli hladu, jelikož často spoléhali na dobrou úrodu. Silný muž u stolu pojídá vše, na co přijde, nenechává si žádné zásoby a dokonce se ani nedělí se svým synem.

Lenost: Stařenka sedí na lavičce a svůj zrak odvrací od položené bible. Za hlavou má polštář. Kouká na jeptišku s knihou a šperkem v ruce. Ta jí připomíná, aby se modlila.

Smilstvo: V této části si můžeme všimnout sexuální přitažlivosti mezi páry užívajícími si piknik. Zde Bosch jako blahobyt namaloval růžový stan. Jako baviči je doprovází dvě podivné osoby či blázni s proviněním.

Pýcha: Zde je zobrazen čert, jak ženě podstrkuje zrcadlo, v kterém se vidí. Žena se zajímá o luxusní věci, než aby se zajímala o děti a rodinu.

2 PRŮBĚH PRÁCE

Nastudovat sedm neřestí mi obzvláště pomohlo k realizaci následné praktické části bakalářské práce, respektive k cyklu sedmi fotografií. Základem bylo vytvoření konceptu, nechyběl nespočet nápadů a experimentů. Jako techniku jsem zvolila fotografování lidských portrétů, která spadá do mých oblíbených aktivit. Stejně tak i úprava fotografií. Říkám tomu kouzlo Photoshopu. Abych byla schopna nafotit portréty, využila jsem fotografický ateliér, jeho nezbytné vybavení popisuji v následující podkapitole. Postupně se dostaneme k samotnému focení portrétů. Tam zmíním pár kompozičních pravidel, která bychom měli ovládat. Předposlední podkapitola se věnuje samotné post-produkci, kde uvádím možnosti úprav fotografie a vytváření fotomontáží ve Photoshopu. V závěru interpretuji mnou vytvořené fotografie. Pro jednotlivé hříchy jsem zvolila symbolické artefakty, jako například hada či paví brka.

2.1 FOTOGRAFICKÝ ATELIÉR

Mým prvním úkolem bylo vytvořit studio, kde portréty budu moci nafotit. S tím mi vypomohla Pedagogická fakulta zapůjčením prostoru, kde bylo veškeré důležité vybavení. Mezi to patří pozadí, blesky, záblesky, softboxy a další potřebná zařízení. Díky poklesu cen není dnes vybudování takto vybaveného studia nereálné a nafotit profesionální snímek zvládneme s pomocí jediného blesku (Kelby 2014, s. 51). Já využila prostor se studiovým bílým a černým pozadím, před něj jsem postavila stativ s fotoaparátem. Nastavila jsem stálá světla místo blesků, zatemnila okna a pro modely připravila židličku na sezení. V následující části představím všechna možná vybavení studiového zázemí.

Studiové pozadí

Mezi nejdůležitější vybavení patří pozadí. Nejběžnějším materiálem bývá obyčejný papír prodávaný v dlouhých rolích, v místech ohybu nebývají žádné ostré hrany. Dále je zapotřebí dokoupit k roli sadu stojanů s držáky (Kelby 2014, s. 52). V mém případě jsem kvůli plánované postprodukcí zvolila focení portrétů před bílým pozadím. Existuje obrovská škála barev papíru, volba je čistě na nás.

Studiové blesky

Studiové blesky, jinak řečeno záblesková zařízení, jsou pro nás kolikrát odstrašujícím případem - kvůli složitému ovládní se jim řada fotografů raději vyhýbá. Místo nabíjení baterií postačí studiový záblesk zapojit do zásuvky. Oproti externím bleskům jde nasadit příslušenství jako softboxy a další (Kelby 2014, s. 53).

Softboxy

Softboxy jsou doplňkem pro záblesková zařízení. Slouží pro rozptýlení, změkčení ostrého světla a ostrých stínů, kdy vše rozprostře na mnohem větší plochu. *„Čím je zdroj světla větší, tím je světlo měkčí“* (Kelby 2014, s. 54). Mezi model a světlo bychom měli umístit větší plochu, tou bývá právě softbox. V porovnání s fotografickým deštníkem se dá se softboxem lépe manipulovat. Je ovladatelnější (Kelby 2014, s. 54). Existuje několik rozměrů a výběr se řídí typem fotografování. Pokud fotíme malý produkt na stole, postačí malý rozměr softboxu. Na portrét člověka zvolíme větší rozměr softboxu.

Speed ring

Speed ring je nezbytná součást u blesků a softboxů. Jde o lehký kovový prvek, který má na okraji čtyři otvory přizpůsobené pro nasazení softboxů. Spojením speed ringu a softboxu dostáváme tvar, který následně připojíme ke studiovému blesku. Při výběru musíme sledovat kompatibilitu speed ringu a navazujících zařízení, neboť výrobců je mnoho a vznikají pak problémy. Pozor bychom měli také dávat na to, jaký si objednáme - často bývají otočné, aby se se softboxem dalo hýbat (Kelby 2014, s. 56).

Stálá světla místo blesků

Jako zdroj světla jsem využila místo blesků právě stálá světla. Ta začínají být alternativou zmiňovaných studiových blesků. Pro nás to bývá mnohdy nejjednodušší způsob osvětlení, jelikož to, co vidíme, budeme mít i na snímku (Kelby 2014, s. 60).

Odrážecí desky

Pokud fotíme portrét jedním světlem a portrét je osvětlený jenom z půlky, můžeme použít odrážecí desku, která nám světlo odrazí a tím budeme mít portrét osvětlený z obou stran. Je to levnější varianta než dokoupení druhého zdroje světla. Intenzitu

světla snadno upravujeme jediným pohybem. Pokud máme druhou půlku obličeje stále tmavou, můžeme se s odraznou deskou přiblížit k objektu. Každá odrazná deska má více povrchů a vyrábí se v různých barvách. Stříbrná deska dokáže odrazit většinu světla ve studiu, aniž by změnila barvu světla. Naopak bílá deska tolik světla neodráží, ale na rozdíl od stříbrné je lepší ji využít ve venkovním prostředí. Zlatá deska odráží teplou barvu slunečního světla a stejně jako bílá se využívá ve venkovním prostředí. Černou desku využijeme při focení skla či podobného materiálu k omezení vzniku odrazů (Kelby 2014, s. 84).

Stativ

Focení portrétů je mnohdy lepší se stativem. Já osobně to mám raději a zakoupila jsem ho hned po pořízení fotoaparátu. Vyplatí se ho využívat zvláště u fotografování s bleskem. To platí i při práci s krátkým časem závěrky. Hlavní funkcí stativu je udržet fotoaparát na místě. Určitě se v tomto vyplatí investovat do lepšího výrobku. Stativ se skládá ze dvou částí, nohy stativu a stativové hlavy, těch existuje několik typů. Výběr hlav záleží na fotografovi podle toho, co bude fotit a jak. Fotoaparát lze snadno připevnit ke stativu pomocí rychloupínací destičky. Člověk, který si umí poradit, nutně samotný stativ nepotřebuje a postačí mu například židle (Davis 2010, s. 64).

A samozřejmě nejdůležitějším a nejpodstatnějším vybavením je kvalitní fotoaparát. Existuje neskutečná škála fotoaparátů s různým příslušenstvím. Já pro své focení použila digitální zrcadlovku Nikon D5300.

2.2 FOTOGRAFOVÁNÍ PORTRÉTŮ

Mým úkolem bylo nafotit co nejvíce profesionálních portrétů. V této podkapitole bych ráda zmínila základy strategií, jak nafotit portréty. Scott Kelby vtipně píše, že focení portrétů je pro nás kolikrát složitější, jelikož nejsme profesionálové, kteří si mohou dovolit pronajmout vyhublé a dobře vypadající modely. Tito lidé odvádí práci částečně za nás. My si musíme vystačit s okruhem našich nefotogenických přátel a vykouzlit zázraky. V tom hraje velkou roli dramatické nasvícení, díky kterému jim zvýrazníme rysy, a celkový portrét nedopadne tak zle (Kelby 2014, s. 89).

V průběhu fotografování jsem si pohrávala s teplotou a intenzitou světla. Snímky jsem průběžně kontrolovala ve svém notebooku, což patří mezi nejdůležitější činnosti během focení. Někdy se nám může stát, že fotíme, jsme spokojeni. Pak přijdeme domů, zapneme si notebook k úpravě pořízených snímků a zjistíme, že naše fotografie jsou modré a nekvalitní, zkrátka nepoužitelné. Pak nám nezbývá nic jiného, než je vymazat a jít fotit vše od úplného začátku. K jednotlivému portrétu jsem vždy zakomponovala symbolicky výstižný artefakt. Ty budu zmiňovat v následující podkapitole *interpretace portrétů*. Kontrolovala jsem také ostrost a jas. V některých portrétech jsem musela zachytit určitý moment a být ostražitá, abych ho nepromeškala.

Při fotografování portrétů se stává člověk nejdůležitějším motivem. Postava by měla být dostatečně vidět a neměla by být oříznutá v kloubech. Neměli bychom nechávat přílišný prostor nad hlavou. Velkou pomůckou bývá vodorovná osa. Lidské oči by neměly být pod ní, i kdybychom měli vršek hlavy oříznout. Jakmile fotografujeme lidský portrét, vždy musíme zaostřit na oči kvůli vyzařování emocí. Pokud je obličej z profilu či poloprofilu, zaostříme na oko blíže k hledáčku (Neff 2015, s. 70). Většinu nedostatků můžeme následně poupravit při post-produkci.

2.3 POST-PRODUKCE

Mojí nejoblíbenější částí je takzvaná post-produkce. Jde o editaci či úpravu nafocených fotografií. Já osobně k post-produkci nejraději používám program Adobe Photoshop. Tento software je zpoplatněný, a proto bývá pro řadu z nás nedostupný. Jako alternativa existuje velká škála jiných bezplatných programů s velmi podobným obsahem, např. Photopea. V těchto aplikacích dokážeme vytvořit naprosto nereálné obrazy. Zde si přiblížíme základní typy úprav a fotomontáže.

2.3.1 ZÁKLADNÍ TYPY ÚPRAV

Vyfotit fotografii je poměrně snadné. Ale častokrát díky úpravě docílíme ještě kvalitnějšího výsledku. Dokážeme s programy doslova kouzlit a vytvořit něco nereálného, a to jen pomocí pár kliknutí: ořez, retuš či barevná korekce.

Datové formáty

Pro nahrání fotografie do programu je potřeba, aby byla v datovém formátu s obrazovými body. Nejčastěji jako standard využíváme JPEG. Pokud fotíme a přejeme si jiný formát, lze to přenastavit na TIFF. Ten je oproti formátu JPEG nekomprimační. Ale v některých případech je možné komprimaci aktivovat. Dalšími formáty jsou PNG či PSD, kmenový formát aplikace Photoshop. V tomto formátu si ukládáme většinou rozpracované soubory, ke kterým se můžeme s pozdější editací vrátit. Velmi známým formátem je dnes také GIF. Soubor je využíván při tvorbě webových stránek či prezentací a stejně jako u PNG dokážeme vytvořit průhledné pozadí (Soukup 2005, s. 18).

Ořez, rotace, výběr a transformace

Ořez je z hlediska úprav jedním z nejdůležitějších. Pomocí ořezu, rotace a transformace dokážeme změnit celou kompozici. Takže i když vyfotíme fotografii poněkud kompozičně propadající, ořez je pro nás mnohdy záchranou. Já díky ořezu svoje portréty vylepšila.

Příkladem využití rotace je třeba focení obrazu. Zde se může stát, že bude působit nakloněný. Stačí se zaměřit na horizontály a vertikály, díky nimž dokážeme fotografii opravit a pootočit. Obdobně například u fotografie moře – představíme si horizont a díky němu fotografii pootočíme třeba jen o pár stupňů.

Ořez vznikl současně s fotografií, tj. fotografie se ořezávají od úplného začátku. Díky němu se zbavíme nepotřebných nebo rušivých částí snímku. Pokud neznáme kompoziční pravidla, mnohdy nám ořez pomůže docílit lepšího výsledku a dodá tím fotografii estetickou hodnotu. Častou úpravou je posunutí horizontu do zlatého řezu. Tady musíme dávat pozor, neboť odstraněním velkého množství obrazových bodů zmenšujeme rozlišení celé fotografie. Proto se vyplatí mít při fotografování na paměti základní kompoziční pravidla. A v případě plánované post-produkce fotit dotyčnou věc co nejlíže. Zachytí se více obrazových bodů a kvalita se neztrácí.

Fotografii můžeme také transformovat. Adobe Photoshop nabízí transformační nástroje, které umožňují změnit velikost, perspektivu, popřípadě deformovat určitý objekt či zkosit ho. Také umožňují změnu horizontálnosti a vertikálnosti. K transformaci je zapotřebí umět ovládat funkci výběru, bez něj transformace

nepřipadá v úvahu. A naopak, výběr bez transformace využít dokážeme. Kolikrát se nám na fotografii nelíbí jen určitý objekt nebo jeho část i třeba z hlediska barevnosti. Vyfotografujeme například krajinu a barva nebe je šedá. Přitom v den pořízení obloha zářila jasnou modrou barvou. Co s tím? V tomto případě využijeme funkci výběru a změníme šedé nebe na blankytně modré (Soukup 2005, s. 19).

Jas a kontrast

Při post-produkci se dále zaměřujeme na korekce jasových hodnot. Jakmile fotografuji, snažím se nastavit si rychlost závěrky tak, aby snímky měly jasové hodnoty v normách už při expozici. Přededu tím následné softwarové korekci jasu. I když se to nezdá, nastavování jasu ve fotoaparátu bývá složitější než korekce jasu v editoru. Fotografie se zesvětluje pohybem posuvníku do plusových hodnot a tmavne, když posuvník posouváme do minusových hodnot. Opět zde můžeme využít předešlou funkci výběru a zesvětlit jen danou část fotografie. Kromě jasových hodnot můžeme upravit také kontrast. Korigovat ho lze současně s jasem. Jas a kontrast jsou nejlepšími a nejrychlejšími náhradami korekce. Obvykle se nám totiž nechce pouštět do složité úpravy expozice křivkami či úrovněmi (Soukup 2005, s. 40).

Retuš

Retušování. Stejně jako ořez je využíván od úplného začátku fotografie. Před digitalizací retuše se jí mnoho fotografů vyhýbalo. Jde o velmi precizní práci, při které bohužel nejde použít zkratku CTRL+Z (zpětný chod). Dříve se retušovaly škrábance doplňováním odpovídající barvy štětcem. Digitalizace nám dnes nabízí nástroje jako razítko nebo duplikace výběru. Nejčastěji využíváme retuš v případech, kdy chceme z fotografie odstranit určitý prvek nebo ho nakopírovat. Například fotíme rodinu ve městě a v zadní scéně vyfotíme kolemjdoucího člověka. Všimneme si toho pozdě a novou fotografii už nedokážeme pořídit. Teď co s tím? Pomůže nám funkce klonovacího razítka. Kdybychom měli dělat retuš klasickou, využijeme k tomu nástroj štětec a zabarvujeme jednotlivé obrazové body odpovídající barvou, což bývá pracné, a proto máme klonovací razítko. Jeho úkolem je duplikovat obrazové body na odlišné místo. Pro kvalitní retuš se vyplatí pracovat se stopou razítka. Můžeme měnit její tvrdost a intenzitu (Soukup 2005, s. 50).

Ostření

Ostření bývá složitou úpravou, proto je nejlepší se mu vyhnout, a to jak úpravě, tak především samotnému vyfocení rozostřeného snímku. Menší úpravy se zvládnout dají, ale mnohdy je výsledkem nekvalitní snímek. Pomocí Photoshopu dokážeme věci doostřit, ale také rozostřit.

Rozlišení pro tisk

Mým závěrečným úkolem je odevzdat tištěnou formu cyklu portrétů. Jako základ se určuje 300 dpi, to znamená počet bodů na palec. A jak zjistíme, kolik fotografie obsahuje obrazových bodů? V nabídce *Obraz* klikneme na *Velikost Obrazu*. Zobrazí se nám dialogové okno. V horní části vidíme rozměry fotografie v obrazových bodech a ve spodní části vidíme velikost fotografie v běžnějších hodnotách, jako jsou milimetry či centimetry (Soukup 2005, s. 64).

2.3.2 FOTOMONTÁŽE

Kromě základních typů úprav se Photoshop zabývá také fotomontážemi. V dnešní době je opravdu složité rozpoznat, zda fotografie zachycuje skutečnou situaci. V časopisech a na internetu vidíme denně padělané fotografie. Nevíme, jestli autor osobu přikrášlil či ji změnil úplně, zda se jedná o reálné prostředí. Photoshop dokáže vytvořit zcela nové a nereálné světy. S vědomostmi, materiály a dostatkem času neexistují pro tvorbu fotomontáží žádné hranice. Dokážeme vytvořit cokoli nás napadne. U fotomontáží je velmi důležitým faktorem logika obrázku. To znamená, že všechny prvky montáže by měly navzájem vytvářet hodnotu, měly by být kompatibilní, ladit spolu. Pokud tak neučiníme, fotomontáž nebude věrohodná. Pokud si fotografie fotíme my sami a nepoužíváme zdroje z internetu, určitou část práce máme zjednodušenou. Na co se u jednotlivých fotografií musíme zaměřit? Na perspektivu a světlo. Největší chválou fotomontáže je, pokud divák nepozná, že jde o fotomontáž (Baumann 2007, s. 5).

Práce v režimu masky

Pro vytváření fotomontáže je nejdůležitější funkcí režim masky. K odebrání objektu z fotografie je zapotřebí ho označit lasem či jiným nástrojem. Jelikož nejsme schopni rozeznat přesné kraje, existuje režim masky. Nevybraná část se nám zbarví a my

pomocí štětce můžeme upravovat okraje a detaily. Stačí si jen pohrávat s intenzitou, velikostí a tvrdostí stopy štětce. Pro širší výběr se využívá bílá barva, naopak pro odstranění černá (Baumann 2007, s. 14).

2.4 INTERPRETACE VYTVOŘENÝCH PORTRÉTŮ

V portrétech jsem zanechala kus sebe, konkrétněji to, jak vidím neřesti já. Využila jsem pro to jednoduchou symboliku. Velmi mi k tomu dopomohl odraz některých neřestí uvnitř mě. Vše vychází z mých vlastních zkušeností. V některých případech jsem si vzpomněla na konkrétní situace ze svého života. V portrétech se objevují symbolické artefakty, díky kterým můžeme neřesti rozeznat.

Portrét Pýcha (obr. 9)

V pýše jsem si vybavila známé pořekadlo: *Pýcha pád předchází*. Kdysi na základní škole jsme vystupovali na akademii. Vystoupení bylo tematicky zaměřené na vyjmenovaná slova. Doteď si pamatuji své přidělené vyjmenované slovo, byla to pýcha. Mé tričko mělo přes celá záda velkého páva, neboť páv je symbolem pýchy a přepychu. Zde jsem použila jako výrazový prostředek umělá paví brka. Modelce jsem je zapíchala do vlasů. Celkový dojem zapíchaných brk symbolizuje paví vlečku, která je u páva autentická. Barevně je portrét laděný do modrofialových barev.

Portrét Hněv (obr. 10)

Hněváme se poměrně často. Každý známe šíravý hořící pocit na hrudi, když nás něco naštvě. I s odstupem času není složité si ten pocit vybavit. Já se do něj vžila při vymýšlení konceptu a zároveň i teď. Jako by mi celé tělo uvnitř hořelo. Z tohoto důvodu jsem symbolicky zvolila plamen. Obecně oheň se považuje za mocnou sílu, která dokáže ničit. Kromě hořících kartonů jsem plameny modelce dodělala i v odrazech očí. Jedním z důležitých symbolů je ikonický emoční výraz modelky, hněvivý výraz. Portrét jsem sladila s plameny do oranžových tónů.

Portrét Závist (obr. 11)

Jak už jsem zmiňovala, u závisti bývá symbolem medúza. Žena s hady trčícími z hlavy místo vlasů. Z tohoto důvodu jsem zvolila portrét s živým hadem. Pokud se hadovi podíváme do očí, ustrneme. Oko hada souvisí s hypnózou a ta se úzce pojí se závistivým pohledem. Kde sehnat hada? Na portrétu můžeme vidět Kovu, mazlivou a spolupracující kraju, kterou vlastní moje kamarádka. Fotografování s hadem bylo trochu složitější. Musela jsem být velmi ostražitá a modelka musela přestat myslet na svůj strach.

Portrét Lakomství (obr. 12)

U portrétu lakomství jsem se zaměřila spíše na poklad a cenné věci. Lakomý člověk chce mít vše pro sebe a v žádném případě se nedělit, což se týká i času, ale většinou jde hlavně o bohatství. Jako výrazový prostředek jsem použila zlaté metalické listy. Modelce jsem je rozmístila na pravou tvář a dekolt. Jako by ji metaforicky poklad požíral. Úkon pojídání zlata symbolizuje nenabažení se. Nikdy není dost. Lakomec chce více a více a i když má dost, chce ještě více. Nic jiného nevidí. To symbolizují postprodukční vytvořené zlaté oči.

Portrét Lenost (obr. 13)

U lenosti se předpokládá, že člověk nic nedělá a jeho jedinou náplní života je spánek. Což trochu v předchozí inspirační kapitole vyvracím. Ale i tak jsem zvolila portrét spící modelky. Modelku jsem posadila a jako podklad jsem využila kulaté zrcadlo. To jsem následně ve Photoshopu modelce posunula do půlky obličeje. A druhou část obličeje jsem nechala symbolicky roztéct. Jako by se osoba doslova ztrácela a rozpouštěla. Portrét je laděn do tělové barvy.

Portrét Smilstvo (obr. 14)

Nevěra, známá také jako cizoložství. Nejhorší hřích. Neubližujeme pouze sobě, ale i druhým. Zvolila jsem červenou barvu, upozorňuje a svádí. Také jsem ji vybrala

z důvodu výstražnosti - odjakživa červená symbolizuje varování. A také se říká, že červená je barva vášně. Svádějící pózu modelky podtrhují obvázané kusy stuh. První stuhu jsem obvázala modelce kolem očí a druhou kolem dekoltu. Stuhy jsem nechala splynout s červeným pozadím a tím působí tělo rozděleně na tři části. Zaměřila jsem se i na detaily, v tomto případě jsem sladila rty modelky s pozadím.

Portrét Obžerství (obr. 15)

Co jiného u obžerství fotit než jídlo. Každý milujeme jídlo. Při obžerství si každý představí silnou osobu. Já tento fakt vyvrátila už z důvodu zjištění, že do hříchu spadá i abnormální kontrola příjmu kalorických hodnot. Pokud lidé mají poruchy příjmu potravy, často se jim zdá právě o pizze. A já ji proto symbolicky zvolila. Pod obžerstvím si každý představíme právě pizzu či nezdravý oběd v McDonaldu. Pizzu jsem zvolila salámovou, ta esteticky vypadá dobře.

3 VYUŽITÍ DIGITÁLNÍ FOTOGRAFIE VE VÝCHOVĚ A VZDĚLÁVÁNÍ

V poslední části chci ukázat, jak by se dalo moje téma a zpracování využít ve školním prostředí. Zahrnovat digitální fotografii do vzdělávacího prostředí je zapotřebí. Já se zaměřila spíše na starší žáky odborných škol.

3.1 DIDAKTICKÁ STRUKTURA VÝTVARNÉHO ÚKOLU

Námět hodiny: Originální titulní strana časopisu pomocí fotomontážní techniky na téma *Sedm smrtelných hříchů*

Cílová skupina: žáci SOŠ (18-20 let)

Časová dotace: 2 tříhodinové bloky

Inspirační východiska zadání: fotomontáže na titulních stranách magazínů

Obálka časopisu TV Guide ze srpna 1998. Zmanipulovaný snímek Oprah Winfreyové. Tělo patřilo herečce Ann-Margret.

(obr. 16)

Americký fotbalista O. J. Simpson se dostal na titulní stranu z důvodu zavraždění své ženy. Jeho tvář byla záměrně ztmavená na titulní straně týdeníku Time. Podtrhlo to jeho rasový původ.

(obr. 17)

Očekávané výstupy dle RVP SOV:

Odborné kompetence:

- a) Žák dbá na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci.
- b) Žák usiluje o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo služeb.
- c) Žák jedná ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje.
- d) Žák ovládá základy výtvarné užitě tvorby.
- e) Žák realizuje v požadované kvalitě finální produkt podle vlastních nebo předložených výtvarných návrhů.

Pomůcky: Adobe Photoshop, Adobe Illustrator, fotoaparát (popřípadě mobilní telefon)

Fáze výtvarného úkolu

Motivace a formulace zadání:

Žák dostane za úkol znázornit jeden ze sedmi smrtelných hříchů ve spojitosti s aktuálním děním ve světě. Pro inspiraci poslouží články kolující po internetu. Nebo se mohou žáci zaměřit sami na sebe. Následně nafotí potřebné fotografie nebo využijí fotografie z internetu. Pomocí programu Adobe Photoshop vytvoří vymyšlenou fotomontáž. Na závěr fotografii umístí na titulní stranu, doplní ji vymyšleným názvem časopisu a vtipnými podtitulky. Po grafické stránce vytvoří reálnou titulní stranu magazínu.

(Pro příklad: Slavný pár. Ve společnosti hlavní spouštěč konverzace. Žák se zaměří například na smilstvo. Vytvoří fotomontáž, aby lidé uvěřili, že tento hřích je u páru opravdový. Na konci graficky zpracuje vymyšlený název časopisu a podtitulek k vymyšlenému tématu. Ten může znít například takto: *Megan Fox zahlédnuta se svým bývalým manželem Brianem Greenem.*)

Průběh realizace činnosti:

1. tříhodinový blok

Žákům by byla představena prezentace na téma *Sedm smrtelných hříchů*. Obsahovala by vysvětlení hříchů a zároveň jaká umělecká díla můžeme s tímto tématem spojovat. Součástí prezentace by byly i příklady známých fotomontáží. Dále bych žákům zadala výtvarný úkol a nechala je vymýšlet koncept. Na něm by po zbytek hodin pracovali. Nafotili by si potřebný materiál pro manipulaci. V závěru bychom si navzájem představili nápady. Jako domácí úkol na další tříhodinovku by si doplnili popřípadě něco, co ve školním prostředí nešlo nafotit.

2. tříhodinový blok

Žáci by byli v učebnách s počítači a v programu Adobe Photoshop by pracovali s připraveným materiálem a zkoušeli by fotomontáže na schválené téma. Následně by vypracovali titulní list v Adobe Illustrator, kde by ho doplnili vtipnými texty a názvem. Během poslední hodiny bychom si výsledky promítli společně s interpretací žáků. V posledních minutách bychom si navzájem provedli zhodnocení a reflexi za celé dva tříhodinové bloky.

Reflexe a hodnocení:

Výsledkem každého žáka bude jedna titulní strana magazínu. Mým hlavním cílem bylo, aby si žáci uvědomili, že ne vše, co kde uvidí a uslyší, je pravda. Sami si vyzkouší, jak snadné je oklamat veřejnost. Což velmi souvisí s tématem sedmi smrtelných hříchů. Chci, aby se žáci zamysleli i nad sebou. Závěrem by byla sebereflexe. Žák by odpověděl na tyto otázky:

1. Který z hříchů u tebe převládá?
2. Jak bys tomu hříchu předešel/la?
3. Proč sis vybral/a pro ztvárnění úkolu tento hřích?
4. Působila na tebe fotomontáž ostatních žáků jako reálná?
5. Proč bys zařadil/a digitální fotografii do výuky?

Hodnotilo by se zpracování i nápad. Ten bývá důležitější. Hodnocení odrazí i fantazii, představivost a reálnost fotomontáže.

4 ZÁVĚREČNÁ SEBEREFLEXE

Cílem mé práce bylo vytvořit cyklus sedmi portrétů s tematikou sedmi smrtelných hříchů. Krásné téma, které mi ale zpočátku znělo velmi všedně. Mojí originální interpretací jsem vnesla do obyčejných portrétů něco neobyčejného, a to kus sebe. To, jak vidím neřesti já. Finální portréty jsou čistě mnou vytvořené, od konceptu až po výtvarný výraz. Od úplného začátku mě téma zajímalo, takže s výběrem jsem spokojena.

Musím říct, že v první části bakalářské práce při výkladu sedmi smrtelných hříchů jsem se sama dozvěděla mnoho nových informací. Retrospektivně jsem si dokázala hříchy přiřadit k určitým osobním situacím či životním zkušenostem. Došla jsem i k závěru, jak daným neřestem předcházet či se jich zbavit. Velkým překvapením pro mě byla specifikace obžerství. Kromě výkladu a popisu hříchů jako nečekaná inspirace jsem byla já sama. Mnoho portrétů vychází z mých vlastních zkušeností.

Druhá část bakalářské práce byla časově velmi náročná. Věnovala jsem průběhu praktické práce hodně hodin. Především výběru fotek a post produkci. Myslím, že jsem volila správně, jelikož fotografování portrétů je mojí velmi oblíbenou aktivitou. Otázka byla, kde portréty nafotím. K tomu mi dopomohla Pedagogická fakulta zapůjčením fotografického ateliéru, kde jsem měla k dispozici veškeré vybavení, které zmiňuji ve své práci. Portréty jsem fotila se svou sestrou a kamarádkou. Nejtěžší byl výběr portrétů. Zde jsem se zaměřila na tři rozhodující faktory: kompozici, ostrost a expozici. Pak následovala moje nejoblíbenější část, a to úprava fotografií. I přes celkem jasnou představu jsem několikrát během post-produkce celý koncept přehodnotila a začala znovu, ale vždy jsem došla k očekávanému výsledku. Poté už zbývalo jen vytisknout portréty v požadované velikosti.

Na úplný závěr mohu říci, že s výslednými portréty jsem opravdu spokojená. Novou životní zkušenost mi přineslo fotografování živého hada. Díky této práci jsem si mnohé uvědomila a vím, že pozorování lidských vlastností bude i nadále spadat mezi mé oblíbené aktivity a díky tomu se stále budu posouvat dál. Nebudu poznávat pouze sebe, ale i svět, v kterém žijeme. Svět plný ctností a neřestí.

5 RESUMÉ

Bakalářská práce je věnovaná převážně procesu tvorby cyklu portrétů na téma *Sedm smrtelných hříchů*. V první části se zabývám zdrojem inspirace. Jednotlivě popisuji a představuji sedm smrtelných hříchů. Také zmiňuji ztvárnění slavných uměleckých děl se stejným tématem. Velkou inspirací jsem byla já sama. Po vytvoření konceptu se dostáváme do druhé části, která se věnuje průběhu realizace. Konkrétně popisuji fotografický ateliér, samotné focení portrétů a následnou post produkci, během které fotografie upravuji a během které tvořím fotomontáže. Upravené portréty připravím na tisk a v požadované velikosti vytisknu. Na úplný závěr práce obsahuje didaktickou strukturu výtvarného úkolu, která by se mohla uplatnit ve školství. Zde jsem využila stejné téma a stejnou techniku.

The bachelor thesis is mainly devoted to the process of creating a series of portraits on the theme of the Seven Deadly Sins. In the first part I deal with the source of inspiration. I describe individually and I introduce the seven deadly sins. I also mention depictions of famous works of art with the same theme. Great inspiration for me was myself. After creating the concept, we come to the second part, which is dedicated to the process of realization. Specifically, I describe the photography studio, the actual shooting of the portraits and the subsequent post-production, during which I edit the photographs and create the photomontages. I prepare the edited portraits for printing and print them in the desired size. At the very end of the thesis I include a didactic structure for the art assignment, which could be applied in education. Here I have used the same theme and the same technique.

6 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BARKER, Corey. *Nejlepší triky pro Adobe Photoshop*. Brno: Computer Press, a.s., 2015. ISBN 978-80-251-4148-9.

BAUMANN, Doc. *Adobe Photoshop: Fotomontáže*. Brno: Computer Press, a.s., 2007. ISBN 978-80-251-1579-4.

DAVIS, Harold. *Kreativní detail a makro: Tipy a techniky pro digitální fotografie*. Vyd. 1. Brno: Computer Press, a.s., 2010. ISBN 978-80-251-3332-3.

DAVIS, Harold. *Kreativní kompozice: Tipy a techniky pro digitální fotografie*. Vyd. 1. Brno: Computer Press, a.s., 2011. ISBN 978-80-251-3504-4.

DEWIS, Glyn. *Photoshop - příklady z praxe*. Brno: Zoner Press, 2016. ISBN 978-80-7413-326-8.

GROLLOVÁ, Jana a RYWIKOVÁ, Daniela. *Militia est vita hominis: sedm smrtelných hříchů a sedm skutků milosrdenství v literárních a vizuálních pramenech českého středověku*. Vyd. 1. České Budějovice: Veduta, 2013. ISBN 978-80-86829-85-2.

KELBY, Scott. *Digitální fotografie 2*. Brno: Zoner Press, 2014. ISBN 978-80-7413-269-8.

NEFF, Ondřej. *Digitální fotografie polopatě*. Brno: Computer Press, a.s., 2015. ISBN 978-80-251-4599-9.

NOVOTNÝ, Tomáš. *Sedm smrtelných hříchů*. Vyd. 1. Banská Bystrica: Združenie evanjelických cirkví v SR, 2012. ISBN 978-80-971044-4-3.

PROŠEK, Josef. *Kuks*. Vyd. 1. Praha: Pressfoto, 1977. ISBN 59-019-74-09/5.

SOUKUP, Roman. *Opravujeme digitální fotografie*. Vyd. 1. Praha: Grada Publishing, a.s., 2005. ISBN 80-247-1248-2.

WILSON, Michael. *Jak číst současné umění: Umění 21. století zblízka*. Vyd. 1. Kniha Zlín: Albatros Media a. s., 2017. ISBN 978-80-7473-620-9.

INTERNETOVÉ ZDROJE

Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání 82 – 41 – M/02 Užitá fotografie a média [online]. Praha: MŠMT, 2022. Dostupné z: <https://www.edu.cz/rvp-ramcove-vzdelavaci-programy/ramcove-vzdelavaci-programy-stredniho-odborneho-vzdelavani-rvp-sov/obory-l-a-m/82-umeni-a-uzite-umeni>

7 SEZNAM OBRAZOVÝCH PŘÍLOH

(obr. 1) Alegorie Cností a Neřestí: Pýcha, 1717, Matyáš Bernard Braun

<https://www.richtera.cz/betlemari/kuks/ctnosti.html>

(obr. 2) Alegorie Cností a Neřestí: Lakomství, 1717, Matyáš Bernard Braun

https://cs.wikipedia.org/wiki/Braunovy_sochy_Ctnost%C3%AD_a_Ne%C5%99est%C3%AD_v_Kuksu

(obr. 3) Alegorie Cností a Neřestí: Závist, 1717, Matyáš Bernard Braun

https://cs.wikipedia.org/wiki/Braunovy_sochy_Ctnost%C3%AD_a_Ne%C5%99est%C3%AD_v_Kuksu

(obr. 4) Alegorie Cností a Neřestí: Smilstvo, 1717, Matyáš Bernard Braun

<https://www.richtera.cz/betlemari/kuks/ctnosti.html>

(Obr. 5) Alegorie Cností a Neřestí: Obžerství, 1717, Matyáš Bernard Braun

https://cs.wikipedia.org/wiki/Braunovy_sochy_Ctnost%C3%AD_a_Ne%C5%99est%C3%AD_v_Kuksu

(obr. 6) Alegorie Cností a Neřestí: Hněv, 1717, Matyáš Bernard Braun

https://cs.wikipedia.org/wiki/Braunovy_sochy_Ctnost%C3%AD_a_Ne%C5%99est%C3%AD_v_Kuksu

(obr. 7) Alegorie Cností a Neřestí: Lenost, 1717, Matyáš Bernard Braun

https://cs.wikipedia.org/wiki/Braunovy_sochy_Ctnost%C3%AD_a_Ne%C5%99est%C3%AD_v_Kuksu

(obr. 8) Sedm smrtelných hříchů, 1485, Hieronymus Bosch

https://cs.wikipedia.org/wiki/Sedm_hlavn%C3%ADch_h%C5%99%C3%ADch%C5%AF

(obr. 9-15) Cyklus portrétů *Sedm smrtelných hříchů*, 2023, Martina Křížová

(obr. 16) Tělo jinde, hlava jinde...

<https://zoom.iprima.cz/zajimavosti/10-nejznamejsich-manipulovanych-fotek>

(obr. 17) Černý O. J. Simpson

<https://zoom.iprima.cz/zajimavosti/10-nejznamejsich-manipulovanych-fotek>

8 OBRAZOVÁ PŘÍLOHA

(obr. 1)

(obr. 2)

(obr. 3)

(obr. 4)

(obr. 5)

(obr. 6)

(obr. 7)

(obr. 8)

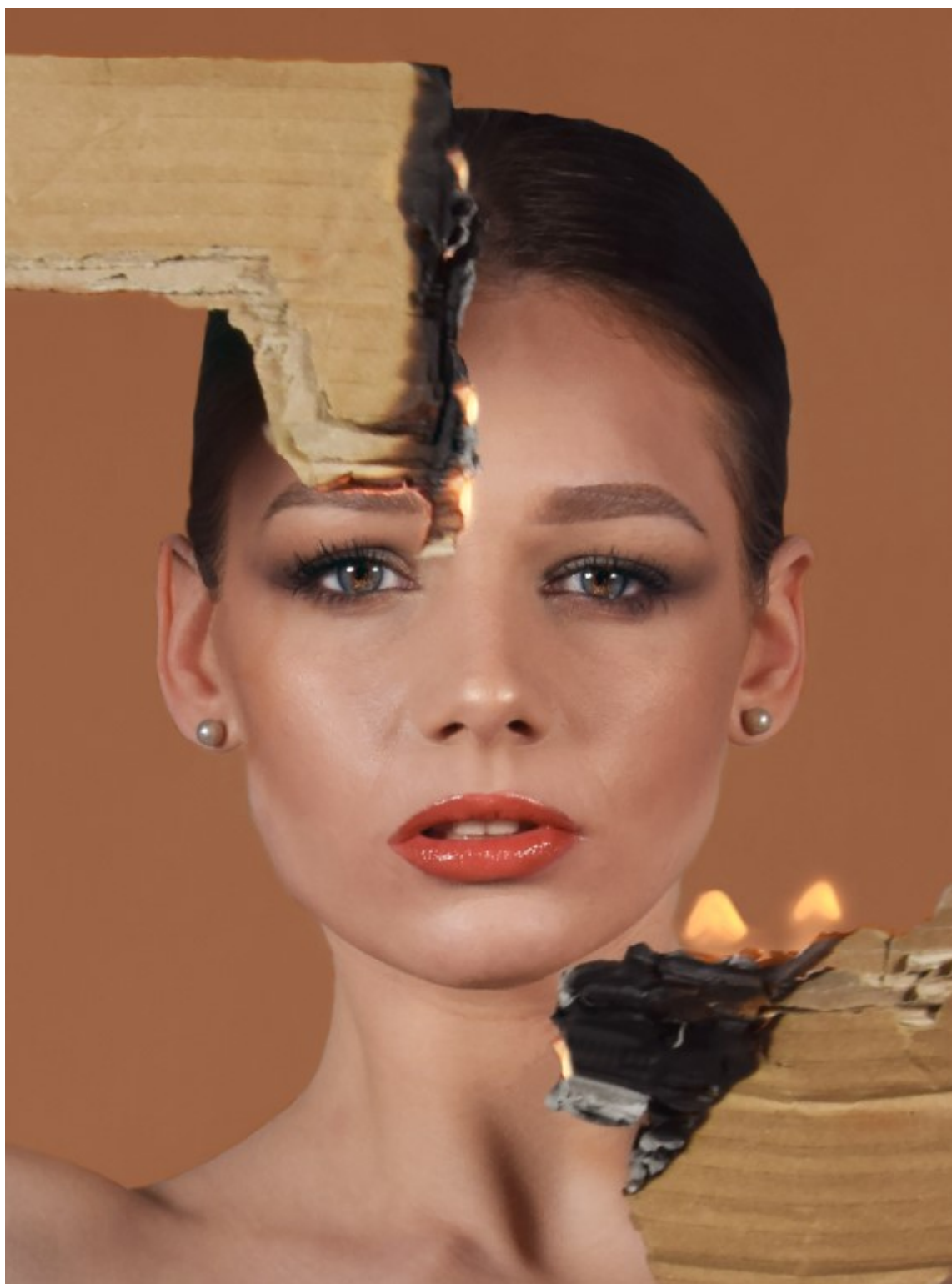

(obr. 9)

Portrét Pýcha

(obr. 10)
Portrét Hněv

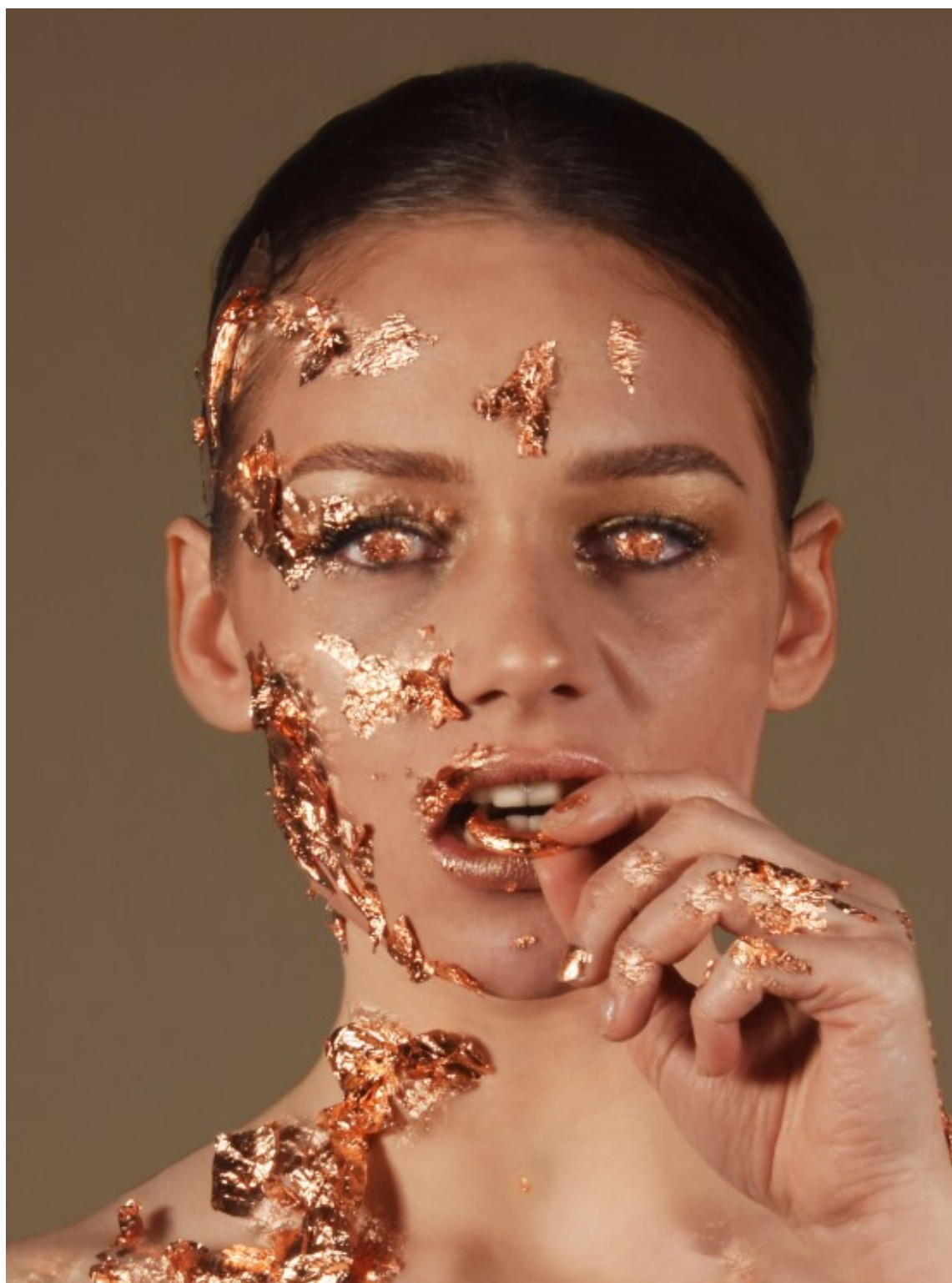
(obr. 11)
Portrét Závist

(obr. 12)

Portrét Lakomství

(obr. 13)
Portrét Lenost

(obr. 14)

Portrét Smilstvo

(obr. 15)
Portrét Nestřídmost

